

„EDINOST“

Izbaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 3 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnistvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 st. Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas!

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnistvo v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadstr. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Politično društvo „Edinost“ v Trstu.

VABILO

na

JAVNI SHOD

kateraga priredi

politično društvo „Edinost“

v „Narodnem Domu“ pri Sv. Ivanu v nedeljo, dne 23. t. m.

DNEVNI RED:

- 1. Pogovor o nameravani otvoritvi talijanskih paralel v ljudski soli v Sv. Ivanu;
2. Slučajnosti.

Začetek ob 5. uri popoldne.

Na obilno udeležbo vabi

Odbor.

Položaj v Macedoniji.

(Sodba odličnega Macedonca.)

Te dni se je mudil v Pragi akademik in profesor na vseučilišju v Sredu, dr. Ljubomir Miletič. Miletič je rodom Macedonec. Uverjeni smo, da bo zanimalo tudi naše čitatelje, kako ta mož, ki najbolje pozna razmere v svoji domovini in vzroke sedanjim krvavim dogodkom, presoja to gigantško borbo naroda v Macedoniji za svoje osvobojenje.

Eden urednikov praške »Politike« je porabil ugodno priliko in je zaprosil rečenega učenjaka, naj bi mu nekoliko povedal o dogodkih v Macedoniji.

Dr. Miletič je izjavil najprej, da se jako motijo oni, ki menijo, da je sedanja, dne 2. t. m. proklamirana revolucija v zapadni Macedoniji zadnji obupni udarec revolucionarev in ki menijo, da bo Turčija mogla udušiti to ustajo.

Dosedanja notranja organizacija v Macedoniji je obsegala 70 malih čet — skupno le kakih 2000 oboroženih mož. Ti so bili raztrešeni po vsej Macedoniji; namen pa jim je bil le ta, da so vzbujali med narodom revolucionarni duh in da so varovali krščansko prebivalstvo pred grozodejstvi Turkov. S proglašanjem splošne ustaje pa se je odlašalo, ker so voditelji hoteli, naj se poprej poskusijo vsa sredstva v dosego cilja brez prelivanja

krvi. Izlasti, odkar sti Rusija in Avstro-Ogrska ostantativno vzeli v roko rešitev macedonskega vprašanja, so se jeli nadejati revolucionarni krogi v Macedoniji, da se kriza reži brez prelivanja krvi tlačenim Macedoncem v prilog. V tej nadi so se vzdrževali vsake ofenzivne akcije nasproti Turkom in so potrpežljivo čakali na vseh diplomatične akcije rečenih dveh vlastij. Ali ta rezultat je bil tak, da je desetkratno poslabšal položaj v Macedoniji.

Zato se je macedonsko prebivalstvo v svojem obupu odločilo za splošen oborožen protest, za kateri se je pripravljalo že deset let. To je: na dan sv. Ilija, dne 2. t. m., je bila proglašena splošna ofenzivna revolucija za sedaj v zapadni Macedoniji. V malo dneh bodo v plamenu turške provincije v Evropi od albanske meje pa do Črnega morja. Odločeni so, boriti se na življenje in smrt, tudi če bi Turki še pooprstili svoje tradicijono-kruto postopanje nasproti nedolžnemu krščanskemu prebivalstvu. V tej svoji otupni odločnosti se mora prebivalstvo Macedonije, v najneugodnejšem slučaju, pripraviti na razmerno dolgo trajanje te revolucije.

Glede vzrokov macedonski ustaji je pojašnjeval dr. Miletič: Člen 23. berolinske pogodbe zagotavlja krščanskim Macedoncem neko mero avtonomije. Petsto let je to prebivalstvo nosilo turški jarm, ali sedaj, ko mu je berolinska pogodba zagotovila človeka dostojnejše odnošaje, noče več nositi tega jarma. Ti soči in tisoči Macedoncev zahajajo vsosednjo osvobojeno Bolgarsko in vidijo tam takov izgled človeka dostojnega življenja. To deluje na duhove v Macedoniji. Pred 10 leti že so Turki opažali to gibanje, a udušiti so je hoteli v kali z sistematičnim proganjanjem. Izlasti so proganjali inteligenco — učitelstvo in trgovstvo. Zapirali so inteligenco vseprek, a s tem so združevali izpuščanje proti odkupniki. Tako je ogorčenje slovanskega prebivalstva naraščalo, a Turki so temu primerno pomnoževali proganjanja. Stotisoče ljudi so Turki vrgli v ječe. Pred tremi leti že je bilo znano turški vladi, da obstoji v Macedoniji revolucionarna organizacija v velikem okvirju. Vendar si ni upala začeti z javnim proganjanjem macedonskih »čet«, ker ni hotela riskirati pred evropsko javnostjo žalostnih razmer

in vzhajajo, boječa se, da bi s tem izzvala intervencijo evropskih vlasti tlačenim v prilog.

Ko pa je turška vlada pred dvema leti videla vso nevarnost širče se ustaje, je začela ustaške čete preganjati, označujé jih kakor »roparske bande«. Menila je, da se pet stoletij tlačena raja ne bo mogla resno upirati, a v tem se je motila. »Raja« je v zadnjih patindvajsetih letih vzrasla v svoji človečanski zavesti, postala je človek, srčen, pogumen človek! Valed pogostih spopadov se je Evropa vsaj nekoliko seznanila z groznim položajem krščanskega prebivalstva v Macedoniji. In ker se je diplomacija uverila, da se bliža resna katastrofa, se je oprijela znanih diplomatskih posredovanj in otredeb, ki so se slednjič izkristalizovale v znane reforme, zahtevane od Avstrije in Rusije.

Na vprašanje česa pričakuje od reform, je odgovoril dr. Miletič: Takoj po objavljenju reform je bil prepričan vsakdo, da iste ne zboljšajo položaja, ampak ga še poslabšajo. Že to je bilo sumljivo, da je porta tako hitro in rada pritrčila nasvetovanim reformam. Načrt reform je imel dva glavna pogrška. Prvi je bil ta, da se ni zahtevala evropska kontrola in krščanski guverner za Macedonijo, drugi pa ta, da se je Turkom dala možnost, da so pod pretvezo izvajanja reform dalje krvavo postopali proti prebivalstvu, češ, jda treba popred popolnoma »pacificirati« deželo, predno se morejo izvesti reforme.

S prvega niso Turki postopali z vso grozovitostjo, ker so se bali, da se dvigne javno mnenje Evrope. Potem pa so počenjali neopisne grozovitosti: (Ta je dr. Miletič podal nekaj izgledov, da se človeku lasje ježe od groze. V vasi Banica so z gasilnicami metali na hiše petrolej in jih potem zažgali. Vsakogar, ki je hotel bežati pred plameni so postrelili.) In dalje so tirali v ječe bogate ljudi, duhovnike in učitelje.

Slednjič so se vendar jeli malca brigati za ta grozodejstva konzuli Rusije in Avstro-Ogrske in so se potrudili, da so se na licu mesta prepričali o stvari. Zaslíšavali so ljudij in od njih so dokumentarično izvedeli veo grozno resnico. Zato pa so te ljudi turške oblasti kazuovale na grozovit način in še sedaj ječe mnogi po ječah. Priče o turški grozovitosti trpe muke ker so govorile — resnico! Še le sedaj, po umorstvu ruskega

konzula Rostkovskega zadobe menda zopet svobodo po odložni zahtevi Rusije. Takim načinom je prebivalstvo Macedonije uničeno materijalno, ljuto prevarjeno v svojih najboljih nadah, in je dospelo do skrajne meje obupa, a posledica je — splošna ustaja. V potokih bo tekla kri, kakor še nikdar a odgovornost signatarnih vlasti, Rusije in Avstro-Ogrske, je neznanska.

Dr. Miletič je pripoznal končno na to-zadevno vprašanje, da je res, da so tudi ustaši začeli sedaj vračati — masakrirati. Ali priti je moralo tako po krivdi — Evrope. Če je turški fanatizem divjal in moril krščane brez razlike spola in starosti — se je javno mnenje Evrope nekako klanjalo teoriji, da imajo Turki skoro nekako pravo do tega — opravičevale se je, češ: turški fanatizem se je razvnel! Če pa kak krščan stori kaj sličnega ob enakih razmerah, tedaj pa postaja evropsko javno mnenje hitro občutno, da bolestan občuti grozovitost tacega postopanja. Zakaj pa naj bi tudi za proganjanega krščana ne veljalo isto psihologično tolmačenje, tistega krščana, kateremu so na grozovit način pomorili vse njegove drage in ki išče sedaj v maščevanju rešitve pred polnim obupom?! Tu je polal dr. Miletič primer, ki mora tudi najtrdnosrčnejemu človeku pretresti dušo in živčevje. Vas Smilevo so Turki porušili do tal in so poklali vse prebivalstvo samo zato, ker je bil tam rojen eden voditeljev revolucije, Damijan Gruev. Vse sorodnike Grueva so pomirili z jataganom, samo zato, ker so bili sorodniki Grueva. Dr. Miletič je vskliknil: »Kako mora Gruev trpeti, kako ogorčen je mora napolnjevati njegova prsa. Da, da, začenjajoče se masakriranje Turkov je, žal, psihologično dobro motivirano.

Na zadnje vprašanje — kakovi so cilji temu gibanju? — je odgovoril dr. Miletič, da treba v prvi vrsti spolniti dve zahtevi, ako se hoče storiti konec sedanjim dogodkom. Za Macedonijo je imenovati krščanskega guvernerja in uvesti je stalno evropsko kontrolo, ki bo jamčila za izvedenje reform in za varstvo imetja in osebne svobode.... Danes pa ga ni nikogar, ki bi nesrečnemu prebivalstvu Macedonije garantiral svobodno življenje in imetje...

PODLISTEK.

25

Na svetlem obrežju.

Novela. Poljski spisal H. Sienkiewicz.

Poslovenil Podravski.

VI.

Največjo prijetnost pa mu je povzročilo spoznanje, da je bilo v bojazljivosti gospodične Cervi in v njenih mišnih pogledih moči opaziti nekako takšno zadrego, kakoršno zamore čutiti mlada deklica zgolj pred človekom, kateremu se čuti s vso dušo primorans biti hvaležna in kateri pri tem, kakor se je bil izrazil Svirski, »še ni prišel ob veljavoc«. Imel je na hrbtu že osem in štirideset let in navzlic svojem mlademu srcu je časih že jel dvomiti sam nad seboj, torej mu je oni ljiljen trak in to spoznanje delalo pravo veselje. Končno se je jel razgovarjati z njima s takšnim spoštovanjem in opreznostjo kakor z ženskama iz najboljšje družbe in videč, da si ju s tem pridobiva čimdalje bolj, čutil se je tudi sam zadovoljen. Pri slovesu je stienil obema desnico in ko mu je gospodična Cervi vrnila rokotisk s povešenimi trepalnicami, toda s vso mečjo svoje tople, mlade roke, je odšel nekako zbežan in z glavo tako prenapolnjeno s sliko zale modelke, da je voznik koleselja, v kateri se je vsedel, moral ga celo dvakrat vprašati, kam naj ga pelje.

Potoma je jel premišljevat i o tem, da nikakor ne kaže dodelavat i k na pol golemu telesu glave »gospodične Marije« in jel si je vtepati v glavo, da bo slika celo zalša, ako na prsi spavajoče deklice vrže nekako lahno pokrivalo.

Ko se vrnem, pripeljem katero si bodi modelko, jo pokrijem in to takoj prena redim, tako, da bo do jutri ta stvar gotova, rekel je sam sebi.

Na to mu je prišlo v glavo, da takšne modelke, kakor je gospodična Cervi, si ne bo mogel najeti za stalno, da bi jo vozil s seboj in ob tej misli se ga je polastila žalost.

Toda med tem je koleselj obstal pred delavnico. Svirski je plačal in odšel.

»Tu je brzojavka za vas« rekel mu je vratar pri vrat h.

Slikar kakor bi se prebudil iz spanja.

»Aha!« reče. »Dobro, daj sem!«

In vzevši brzojavko vratarju iz rok, jo je v naglici odprl.

Toda komaj je spreletel po njej z očmi, prikazalo se mu je na obrazu začudenje in strah; brzojavka je namreč imela to-le vsebino:

»Kresovič se je vstrelil pred eno uro. Pridi! Helena.«

VII.

Gospa Elzenova je vstopila k Svirskemu zbežanega lica in nekako razražena, z očmi

subimi, toda zarudeli kakor od vročnice in polnimi nestrpljivosti.

»Ali niste prejeli kakega pisma?«, ga je vprašala urno.

»Ne. Prejel sem samo vašo brzojavko. Kakšna ne-reča!«

»Mislila sem si, da je nemara vam pisal.«

»Ne. Kedaj se je to zgodilo?«

»Danes rano so slišali strel v njegovi sobi. Prtekli so služabniki in ga našli mrtvega.«

»In to tukaj, v h o e u?«

»Ne. Na srečo se je preselil včeraj v Condamino...«

»A kaj je to zakrivilo?«

»Kaj jaz vem!«, odvrnila je ona nestrpljivo.

»Ker, kakor sem slišal, on ni igral.«

»Ne, a našli so denar pri njem.«

»Včeraj ste ga, gospa, pustili iz službe?«

»Da, toda na njegovo lastno željo.«

»Če si mar ni vzel tega k srcu?«

»Kaj jaz vem?«, ponovila je ona vneto.

»Ako je nameraval to učiniti, mogel je po prej oditi. Toda to je bil blazen človek — s tem se pojasnjuje vse. Čemu ni poprej odšel?«

Svirski jo je pozorno pogledal.

»Pomirite se, gospa, ji je prigovarjal.

Toda ona, ne razumevši dobro pomena njegovih besed, mu je odvrnila:

»Kajti koliko tiči v tem zopernosti za me, koliko še utegne biti skrbi! Kdo ve, če ne bom še primorana podajati kaka pojasnila, pričevanja, kaj jaz vem, kaj še vse? Kakšno usodno naključje je to!... Končno, koliko še bo praznega govorjenja... Prvi bo Viadrovski!... Hotela sem vas prositi, da porečete med znanci, da je ta nesrečnež zaigral svoj in moj denar in da je to vzrok njegovega ravnanja. Ko bi bilo treba govoriti pred sodiščem, bilo bi bolje ne omenjati tega, zakaj utegnilo bi se odkriti, da to ni resnica, toda pred ljudmi je to potrebno... Da bi bil odšel vsaj v Mentono ali v Nico! Pri tem je le Bogu samemu znano, če mar on ni napisal nečesa nalašč pred svojo smrtjo, hoteč se maščevati nad menoj?... Naj še nekakšno predsmtno pismo pride v časopis!... Od takšnih ljudij se je moči vsega nadejati. Hotela sem itak že oditi od tod, a sedaj moram...«

Svirski je zrl čimdalje bolj resno na njeno jezno lice in na stisnena usta, a končno je dejal:

»Nezaslišana stvar!«

»Zares nezaslišana!«, odvrnila je gospa Elzenova.

»Ali pa bi to ne povečalo besedovanja, ako odideva takoj jutri od tod?«

»Tega ne mislim«, odvrnil je Svirski.

(Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 21. avgusta 1903

Slovinci in položaj. Češki državni poslanec Špindler se bavi v svojem »Podripanu« z ogrsko krizo in je uverjen tudi on, da se temelji dualizma majajo in da se pripravljajo kriza, ki zaseže vso državno uredbo. V tem pričakovanju epohalnih dogodkov, se obrača posl. Špindler do češkega naroda s takim le toplim apelom:

»Očitno je, da se bližajo dogodkom velike dalekosežnosti, ki določijo smer državni politiki zopet za desetletja. Slutnja o bližajočih se spremembah in prevratih naj bi naš narod ne presenetila v razsepljenju, ampak nahajala naj bi nas pripravljene, oborožene in stremeče po določenih jasnih, skupnih ciljih. Tu ne gre več za narodno in politično drobno delo, ampak za temeljne postulate našega velikega narodnega programa, katere bomo morali morda že v kratkem staviti v osrednje našega narodnega in političnega življenja. Ali bi ne bila naloga narodnega sveta, da bi razmišljala o tem in da bi narodne vrste sklenil zopet v eno edino vojsko, da nas bližajoči se dogodki ne prehvapijo, ampak nas najdejo pripravljene, trdne, in ujedinjene?!

Tako kliče posl. Špindler Čehom! Morda bi veljal ta apel vse večji meri za nas Slovence. Mi potrebujemo vsega tega, kar želi Špindler Čehom, še veliko bolj, ker smo manjši, ker smo šibkejši. Mi sicer nimamo »narodnega sveta«, ki bi predstavljal vrhno avtoriteto. Ali sila zove voditelje in prvake, ali sila zove voditelje in prvake, naj se, brez razlike stranke, konstituirajo v nekak narodni svet in določijo tudi naše glavne postulate, katere naj bo branila tudi naša ujedinjena vojska!

Glejmo, glejmo, da bližajoči se veliki dogodki, na katere opozarja posl. Špindler svoj češki narod, ne najdejo v nas Slovenceh mal prilikav rod in da nas ti dogodki ne zgrnejo — za vedno!

Poraz avstro-ogrske diplomacije.

Ni to prvokrat, ko je naša diplomacija napravila — luknjo v vodo. To je menda že taka tradicija naše diplomacije, da je pasivna, kjer bi morala biti »glačna, pač pa se zaleta tedaj, ko bi veliko več koristila monarhiji, ko bi se ne zaletela.

O priliki volitve novega papeža se je zopet enkrat zaletela prav po nepotrebnem. Ker se je že tako govorilo v obče, da Francija želi izvolitev kardinala Rampolle, in ker je naša diplomacija vsled tega menila, da bi taka izvolitev škodovala — trozevi: pa se je hitro osokolil naš Goluchowski in se je poslužil pravice, ki jo ima baje naša država, ter je uložil »veto« proti izvolitvi Rampolle. Rampolla res ni bil izvoljen in vsi nemški listi so ovijali grofu Goluchovskemu lovorvenec okoli glave zmagovalteljice.

Neizmerno je naša diplomacija škodovala ugledu monarhije s svojim nemožnim, nedostojnim vedenjem po volitvi. Ko je v francoski javnosti, doznavi o vplivanju Avstro-Ogrske na konklave, zavrelo nevolje, je naša diplomacija hotela vse utajiti kakor trdovraten otrok; potem je nekoliko pripoznala, češ, da ni uložila veta, ampak le željo da je izrazila, a kmalo na to je vse pripoznala.

Takovo omahljivo in nemoško postopanje ni moglo vzkhati ugleda naše monarhije. Ali da bi bili vsaj res kaj dosegli v stvarnem pogledu, da bi bila naša monarhija res Bog ve kako utrdila svoj vpliv v vaticanu in zmanjšala onega njih, ki niso v trozevi. Ali ni: poleg osmešenja mora beležiti tudi stvarni neuspeh. Slej ko prej je kardinal Rampolla najizrazitejša ličnost med kardinali, a danes je računati z možnostjo, da postane Rampolla zopet državni tajnik, da stopi zopet na mesto, ki je spojeno z neizmerno močjo. Uvaževati pa treba, da sedanji papež ni tak duševni gigant, kakor je bil Leon XIII. Pred duhom Leonovem se je klanjal tudi državni tajnik Rampolla, poleg papeža Pija X. pa bi bil državni tajnik Rampolla vodilni duh. In tega moža je grof Goluchowski brisiral po nepotrebnem! Vse druge države (in celo tudi Italija) so sledile skrajni previdnosti, da si ne nakopljejo nasprotstva. Le naš grof Goluchowski je zavihtel svoj »veto«, da ustreže — Berlinu in Budimpešti. Zopet en izgled več, kako pogubno delujeta madjarsko nadvladovanje v naši vnanji politiki in pa slepo pokorjenje pred — diktati iz Berolina.

Kako temeljito je ponesrečila naša diplomacija se svojim prizadevanjem, da bi Franciji in z njo zvezani Rusiji odtegnila na vaticanu veter od jader, priča še posebno

intenzivno prizadevanje novega papeža, da pride v najugodnejše razmerje z francosko republiko.

Francoski listi poročajo ravnokar, kako odlični vsprejem so priredili v Vaticanu francoskemu poslaniku Nisardu. Papež Pij X. je vsprejel zastopnika Francije najpriščneje. O Franciji je govoril papež z največjim entuzijazmom in je izrekal željo, da pride do najpriščnejših odnošajev med sv. Stolicco in vlado republike. Tudi v ta namen se baje že vrše pogajanja, da Pij X. vsprejme predsednika republike Loubeta. A ni le papež, ki goji tako mišljenje do Francije, ampak v svetem kolegiju da prevladuje enako mnenje.

Tako stoji stvari danes, par tednov potem, ko je naš grof Goluchowski baje zmagal nad francoskim vplivom v vaticanskih krogih. Uloživši svoj »veto« je mail naš grof, da tišči kos zlata v pesti, toda danes govore očitna dejstva, da je pest — prazna!

Zopet enkrat je naša diplomacija segala z roko v plamen za — druge. Preprečila je izvolitev Rampolle, ali na posledicah temu bo trpela monarhija. Francoska vlada grozi celo, da uvede akcijo pri vseh vladah v protest proti postopanju Avstro-Ogrske. Za odnošaje med našo monarhijo in Francijo bo jako škodljivo ravno to, ker so na francoskem uverjeni, da je avstrijska diplomacija postopala po ukazu iz Berolina, torej — sovražno Franciji. In sicer — kakor pravi »Temps« — proti tisti Franciji, ki ni več kaliteljica miru Evrope, Franciji, ki si ne prisvaja več ničesar in ne lači nikogar, ampak proti Franciji, ki se posveča mirovnemu delu!

Tako je razburil grof Goluchowski tisto Francijo, katere prijateljstvo bi potreboval že radi — Rusije, tiste Rusije, s katero smo v sporazumljenju radi Balkana, kjer bi bilo varovanje naših političnih in gospodarskih interesov nekoliko nujneje, nego pa »zmage« na volitvi papeža, zmage, ki so šmentano podobne — luknji v vodo!

Kriza na Ogrskem. Danes so se torej začele avdijeneje v Budimpešti. Nejasnost traja dalje. Razni glasovi si gredo tako navskriž in se zgublajo v kaos, da niti ugibanje ni možno, kako se reši kriza. List »Die Zeit« zatrja, da je začelo tudi Košutovcem prihajati nekoliko tesno pri srcu. Že to jih vznemirja menda, ker se kroji nič kaj preveč ne mudi z razreševanjem krize. Celó taki glasovi se čujejo, da bi se mogla kriza zavleči do oktobra. O illočilnim krogom, izlasti vojni upravi se je mudilo, dokler je bilo le še količkaj nade, da se nabori na Ogrskem izvrše še pravočasno, da bodo mogli novinec s 1. oktobrom pod orožje; sedaj pa, ko je ta nada izginola, se jim ne mudi več tako. Vojaki, ki služijo tretje leto in bi bili šli sedaj na dopust, bodo morali ostati pod orožjem. Glasom vojnega zakona ima vojna uprava pravico v to. Ali kaj potem, če se ogrska kriza tudi do novega leta ne reši?!

Razmotavanje na Ogrskem se torej utegne precej zavleči. To pa je v nasprotju z načrti obstrukcije. Ona bi hotela naglo kovati železo; čim hitreje, tem bolje. Čim dalje se bo zavlačevala rešitev, tem več bo nevarnost za opozicijo, da napetost med masami odneha. A za tako borbo, ki jo vodijo sedaj na Ogrskem Barabas in družba, treba skrajne napetosti, treba delirija. V ta namen, da se ohrani delirij, da se ohrani torej vera v neizgubno zmago madjarskih zahtev, so očitno dve dni širili vest, da so krona in vojaški dostojanstveniki že določili mero koncesij in da te koncesije prinese cesar že seboj v Budimpešto. Takoj pa se je pokazalo, da je ta vest neresnična in tendenciozna — tendenciozna v gori označenem smislu — in je bilo to konstatirano oficijoznim potom. A sedaj zatrjuje listi, da krona in vojaški krogi sploh še niso razpravljali o meri koncesij, ki bi se mogle eventualno dovoliti Madjarom, ampak zadnja posvetovanja da so bila posvečena le velikim vojaškim vajam. O zahtevah Madjarov glede vojske da se bo monarh posvetoval z visokimi vojaškimi dostojanstveniki še le pozneje, po avdijenejah v Budimpešti.

Odločilnim krogom dajejo misliti tudi najnovejši dogodki na Hrvatskem, ker morejo po istih soditi, kakov krvav odpor bi bil še le, ako bi n. pr. hoteli tam uvesti madjarski poveljstveni jezik!

Stvari se torej vendar ne razvijajo povsem tako, kakor so si domisljali Košutovci, ko se jim je posrečilo vreči Szella in ko

je zatem Khuen do tal povesil zastavo pred njimi.

Dogodki na Balkanu

Položaj na Balkanu postaja z vsakim dnevom resnejši in vsa stvar dobiva za vse Jugoslovane vedno večjo važnost. Ne-le macedonski Slovani, temveč Jugoslovani sploh stoji sedaj pred veliko evolucijo, ki se pripravljajo na jugo-vshodu Evrope.

Jugoslovani so se začeli krepkeje in ognjevitejšo gibati in gotovo ne bo prej miru, dokler se na Balkanu in »njega okolič« ne zasujejo stvari v prilog Slovanom, katerim je že po naravi odkazano gospodarstvo na jugo-vshodu Evrope. Časi žalostne dobe jugoslovanskega suženjstva pod raznimi več ali manj divjimi oziroma manj civiliziranimi narodi se bližajo naglim korakom svojemu že davno zasluženemu koncu.

Macedonski Bolgari in Srbi se puntajo, že osvobojeni njih bratje v Bolgariji, Srbiji in Črnigori stremijo po združenju vseh Jugoslovanov v skupno državo ali pa vsaj v zvezo vseh Jugoslovanskih državic po vzgladu nemške države, Hrvatje so se tudi začeli otrsati madjarskih verig in celo po slovenskih deželah — razun Kranjske — začela je pihljati sveža pomladanska sapa, ki nam vzbuja težaje po svobodnejšem slovenskem življenju.

Razun iz Macedonije, kjer se naši ju-naški slovenski bratje, Bolgari, kakor levi bore za slovensko svobodo, prihajajo nam razveseljive vesti tudi iz kneževine Bolgarije in kraljevine Srbije.

Židovski listi so te dni pač skušali tro-siti v svet lažnjive vesti o kritičnem stanju v Srbiji, a vse te vesti ne morejo pokriti dejstva, da je v Srbiji te dni pozornost vseh strank in struj obrnjena na eden jedini cilj: na Macedonijo. O ugodnem političnem položaju, ki vlada sedaj v Srbiji nam je najboljša priča pisava »Malega žurnalca«. Ta list pripada skrajni radikalni stranki, torej stranki, ki je o zadnji krizi izgubila svoja dva jedina zastopnika v ministertvu in ima največ povoda biti nezadovoljna se sedanjo vlado. Ta list piše o sedanjem položaju v Srbiji med drugim sledeče: Mi z mirno dušo lahko gledamo v bodočnost ker na prestolu ne sedi več mož, ki bi bil udan sultanu in njegovim pašam, temveč zrel mož, poln izkušnje in iskren rodoljub. On je obdan z neizmerno ljubeznijo srbskega naroda in podpiran od močnejše vlade, sestavljen iz vseh strank, za to se mi ne tresemo za obstoj in bodočnost naše domovine...«

Isti list poroča, da se je na zadnjem ministrskem svetu, kateremu je predsedoval kralj Peter, temeljito pretresalo macedonsko vprašanje.

Iz Belegrada se nadalje poroča, da odpošlje srbska vlada velesilam noto, v katerih jih opozori na nezno stanje macedonskih Slovanov.

Zatrjuje se, da se novi srbski vojni minister, Leonidas Solarović, v kratkem poda na srbsko-turško mejo, kjer bo inšpiciral ta mošnje obmejne garnizije, ki so se že pomnožile.

Glasilo sedanjega srbskega ministrskega predsed., Avakumovića, pozivlja vse stranke, naj koncentrirajo vso svojo pozornost na se danji usodepolni moment, ki postane lahko odločilen za slovenske države na Balkanu.

O Srbiji se toraj lahko reče, da je pripravljena na zgodovinske dogodke na slovenskem jugu, kar se pa žalobog ne more trditi o Hrvatih in Slovencih.

Tudi Hrvati in Slovenci bi morali enkrat pustiti brezplodne in škodljive strankarske boje in posvetiti vso svojo pažajo in vse delovanje reševanju jugoslovanskega vprašanja. Saj se že ves svet zanima in vsakdo skuša po svoji moči delati na to, da bi se balkansko vprašanje rešilo tako, da bo njemu v prilog. Mi imamo na reševanju balkanskega in s tem tesno združenega jugoslovanskega vprašanja vendar, če ne več, pa vsaj toliko interesa, kolikor ga ima n. pr. Anglija. Zato bi se morala poleg bolgarske in srbske, tudi vsa hrvaška in slovenska javnost najintenzivneje baviti s tem vprašanjem. Sicer Hrvati in Slovenci zopet zamudimo velevažne zgodovinske momente. Pozneje tarnati bo prepozao.

Novosadska »Zastava« priporoča zvezo Bolgarije, Srbije in Črnogore v obrambo Slovanov pod turškim jarmom. List pravi, da Srbi in Bolgari ne morejo mirno gledati na požar, ki plamti po Macedoniji in Starej Srbiji.

Nezmislno da bi bilo sedaj še nadalje

preparirati se o tem, da-li naj bo Macedonija srbska ali bolgarska. Ako se bodo Srbi in Bolgari radi tega prepirali, ne bo Macedonija ne srbska ne bolgarska, ker vse dokazuje, da se hoče z ognjem in mečem zatreti slovenske narode na Balkanu.

Zatrjuje se, da se že vrše pogajanja, da bi se akciji Bolgarije pridružili tudi Srbija in Črnagora.

Bolgarski vojni minister Savov, ki se je ravnokar povrnil v Sredec od turške meje, kjer je inšpiciral obmejne garnizije, poročal je v ministrskem svetu, da so že dovršene vse priprave za vojno. Vojaki pa so za vojno zelo navdušeni. Bolgarija sicer da ne napove Turčiji vojne, pač pa da bo Turčija primorana napovedati jo Bolgariji.

Velevažna je vest, ki prihaja iz Berlinu in zatrjuje, da je Rusija sklenila predložiti danes Turčiji noto, ki pomenja prav za prav »ultimatum«. V tej noti da zahteva Rusija od Turčije, da ista takoj izvrši vse zahteve, katere je stavila Rusija povodom umorstva ruskega konzula Rostkovskega posebno ono glede spuščenja na svobodo vseh tistih Bolgarov, ki so bili zaprti radi tega, ker so ruske konzulate informirali o turških grozodejstvih.

Londonski »Daily Mail« trdi, da se Rusija, Turčija in Anglija hlastno pripravljajo na eventualno vojno.

Ta »Daily Mailova« trditev kaže se nam toliko bolj verjetna po dejstvih, da je ruska črnomska vojna mornarica dospela v turški zaliv Iadiada, severno od Bospora ter da je Anglija odposlala nekoliko svojih vojnih ladij pred Solun. Tudi italijanska oklopnica »Umberto I.« je odplula proti Solunu.

Po dolžnosti kronikov omeniti nam je še, da se v berlinskih političnih krogih oporeka vesti o umorstvih ruskih konzulov Mandelstama in Gerssa.

Krvavi dogodki na Hrvatskem.

Radi izgredev, ki so se dogodili v Zaprešću na cesarjev rojstni dan radi izvešenja madjarske zastave na tamošnjem kolodvoru, izročile so se do sedaj zagrebškemu sodišču tri osebe, med temi je tudi ona triajstletna deklica, ki je hotela odstraniti madjarsko zastavo in je v ta namen splezala na streho zaprešćkega kolodvora. Značilno za hrvatske razmere je, da so to deklico odveli v zapor kljub temu, da se radi njene mladosti proti njej ne more še kazensko postopati.

Iz »Slovenca« posnemamo, da je na demonstracijah v Zaprešću sodelovalo tudi mnogo slovenskih kmetov iz sosednje Štajarske.

Tudi slovenski narod — dostavlja »Slovenec« — se oglašja proti krivicam, ki se gode bratom Hrvatom in ob zopet preliti hrvaški krvi dvigne tudi narod slovenski protest, da ga bodo čuli na merodajnih mestih in da se ob tem protestu iznova potrdi stara resnica, da Slovenci in Hrvat sta »uvjek brat i brate«!

Tržaské vesti

Namestnik grof Goëss je nastopil večeraj 4-tedenski dopust. Vodstvo namestništva je prevzel dvorni svetnik Teodor Schwarz.

Imenovanja in spremembe v poštni službi. Minister za trgovino je imenoval »stavbinski elevi na poštne in brzajavne ravnateljstvu v Trstu absolvirana tehnika Alfreda Dejaka in Frana Gregoruttja; poštnima asistentoma poročnika v. r. Frana Fabana v Pulju in mornarškega podčastnika Frana Przystavkega v Pulju, oba za Pulj. Potrjene v defiativne poštno in brzajavne manipulantijske provizorične manipulantijske: Zofija Pirca v Ljubljani, Julija Dovgan, Silvija Dogon, Hermina Scheibn, Marja Kastner in Klementina Mrach v Trstu; v definitivnega poštnega ekspedijenta provizorični ekspedijent v Ljubljani Josip Zanet.

Premeščeni so: poštni kontrolor Ivan Boneca iz Pulja v Trst, poštni čifjalci: Maks Donadini iz Malega Lošnja v Trst, Vigelm Kaha pl. Habebenbeck iz Rovinja v Trst in poštni asistent Ettore Lister iz Pulja v Rovinj; potem poštna pomožna uradnica R. za Schlebnig iz Matulj v Bohinjsko Bistrico in provizorični pomožni uradnik Josip Loik iz Malega Lošnja v Matulje.

Zganimo se! Iz zgorajne okolice nam pišejo:

Z ozirom na vabilo političnega društva »Edinost« na »had, ki ga priredi isto prihodnjo nedeljo v »Narodnem domu« pri sv. Ivanu, hočem tudi jaz, posestnik iz V. oko-

ličanskega okraja, povedati na kratko, svoje mnenje o laški šoli pri sv. Ivanu.

Naši bratje iz Padričev in Gropade prosijo in zahtevajo neprestano že toliko let, naj jim mestni magistrat odpre ljudsko šolo, katere potrebujejo krvavo. Magistrat se pa niti ne meni, oziroma se še šali z omenjenimi občani in davkoplačevalci, mesto da bi storil svojo sveto dolžnost in rešil nedolžne otročiče, ki morajo v najhujših vremenih zahajati v Bazovico!

Mesto da bi vlišala magistratna gospoda opravičene prošnje in zahteve omenjenih, šole potrebnih **Tržačanov**, hoče sedaj odpreti laško šolo pri sv. Ivanu, katere ne potrebuje nikdo, ker pri Sv. Ivanu ni Italijanov, a oni, ki stanujejo na meji sv. ivanskega okraja, imajo svojo lepo in veliko šolo v ulici Kandler.

Magistrat hoče ustanoviti pri sv. Ivanu zraven že obstoječega laškega otroškega vrta, še eno raznarodovalnico, katera naj bi vzgajala sinove in hčerke naših vrljih sv. Ivančanov — za bodočo veliko Italijo! Mi puščamo Italijanom rade volje, naj si svoje otroke vzgajajo v laškem — pa bi bilo tudi v laško-radikalnem duhu.

Od naših slovenskih otrok pa — roko proč! Sveta dolžnost vseh nas okoličanov, kakor tudi mestnih bratov naših je, da storimo vse možno proti tej peklenski nakani!

Vsi, kakor en mož se moramo zganiti, da preprečimo ustanovitev mesnice, v kateri bi naše slovenske, okoličanske otroke ubijali moralno in vzgajali iz njih — odpadnike, janičarje!

Prihodnjo nedeljo treba opustiti vse druge poti in zabave! Kedor le more, naj pohiti na protestni shod k sv. Ivanu! Tu nam gre, o bratje, za biti — ali ne biti! Prihodnjo nedeljo zakličemo Italijanom in vladi: Roko proč od našega sv. Ivana!

Regnicoli v veteranski uniformi. Pišejo nam: Gospod urednik: Ni Bog ve kaj, ali značilno je vendar za naše tržaške razmere, kar vam hočem tu povedati. Zato je vredno, da zabeležimo tudi to.

V ponedeljek zvečer, na predvečer cesarjevega rojstnega dne, sti obhodili mestne ulice dve godbi. Eno teh je svirala na čelu mlajšega veteranskega društva. Ne vem, ali to društvo nima več svoje godbe, ali ista ni popolna, kajti poverilo je nekomu nalogo, da je za to priliko sestavil godbo! In sedaj zopet ne vem, ali je dotičnik ptujec v Jeruzalemu, ali pa si je hotel privoščiti špas z društvom avstrijskih veteranov, kajti šel je iskati godev za to priliko tudi med regnicole! Te je utaknil v uniformo in marširali so po mestu kakor pravi veterani!

Zanimivo bi bilo vedeti, da-li je vodstvo društva kaj vedelo o tem?! Pa bilo tako ali tako, regnicoli v uniformi avstrijskih veteranov — to je sledajčje vendar nekaj novega, ki zove človeka, naj opazuje ljudij in njihovo vrvenje tudi od — smešne strani. Vodstvo društva se sicer menda ne smeje, ali oni regnicoli se smejejo prav gotovo!

»Gazzettina« je bril norce iz godev, ki so svirali minolo soboto na čelu obhoda »Del. podp. društva«. Sedaj bi megli mi briti norce iz regnicolov, ki si nadevljejo avstrijske uniforme.

É da: tržaške razmere imajo tudi svojo smešno stran!

Oslarije iz »Gazzettina«. Tako smo vzklikali, ko smo čitali v Vrhovem glasilu o grozni nevarnosti, ki preti baje vsej Evropi! Pomislite! Rusija je že pripravljena, da zasede vso — pomislite — vso Evropo!

Dokler je severni kolos potreboval časa da uredi svoje stvari na skrajnem uztoku, dotlej da je miroval na evropsko stran. Sedaj pa, ko je na Kitajskem vse uredil, sedaj se vrže in — podjarmi vso Evropo!!

Ruski konzuli so vsi sami agenti, ki imajo nalogo, da izzivajo po Makedoniji!

Vse nepravilne v Bolgarski, v Srbiji in po drugih balkanskih državah so sad rovanja barbarske Rusije! Kaj bo z evropsko kulturo, kaj z milijoni civilizovanih narodov?!

Tako piše tista karikatura novine, v kateri slovenski odpadnik profanira in onečesča italijanski jezik! To so vam patentovani norci! Tem se torej ni čuditi, ako — nore! Čuditi pa se moramo, da je v takem prosvetljenem mestu kakoršnje je menda Trst, še ljudij, ki s po-božno vernostjo in primerno indignacijo poširajo take — sedaj prišja edina primerna beseda — oslarije!

Naši sodeželani italijanskega jezika se

radi ponašajo se svojo višo kulturo in duševno superijornostjo; a mi bi jih radi vprašali, da-li se jim nič dozdeva, kako že dejstvo samo, da so med njimi možni listi kvalitete »Gazzettina«, mora v drugorodnih vrjati misel, da je vsa tista namišljena duševna superijornost le pobeljen grob, katerega se drugi manje kulturni ljudje le krehotajo od arca!

Nova ulična imena in nove hišne številke. Nedavno temu smo bili sporočili, da je magistrat odločil, da nekatere ulice dobe nova imena, a hiše nove številke, tako, da bo imelo vsako poslopje tekočo številko za orijentiranje, ne glede na to, ali je hišni vhod v isti ulici ali ne, dočim so imele n. pr. dosedaj hiše s tremi frontami le eno številko za orijentiranje, in sicer tam, kjer je bil vhod. Te spremembe se vrše sedaj v nastopnih ulicah: Via Gioachino Rossini (dosedaj Via delle Poste vecchie), Via Vincenzo Bellini (dosedaj Via del Canale) in Via Ruggero Monna (dosedaj Via Rossini). Nova ulica, ki izhaja iz ulice Pauliana in leži paralelno z ulico Ruggero Monna, je dobila ime Gasparo Gozzi.

Druga železniška zveza s Trstom. Včeraj popoldne so se na Dunaju odprle ponudbe za gradnjo proge Hrušica-Jesenice-Bobinjska Bitrica (29½ kilom.) druge železniške zveze s Trstom. Predloženih je bilo 11 ponudb.

Ker je odprt tudi že konkurz za progo Prvačina-Trst, se v prihodnji jeseni prične delo že na vsej črti od Celovca do Trata razun par kilometrov proge na Karavankah, ker se gradnjo tega dela odda še le tedaj, ko bo rešeno vprašanje glede stranske veje do Celovca.

Mladina naša nada! Od Sv. Ivana nam pišejo: Že več let zaporedoma se tu kajšnja mladina, ki je komaj odrasla šolski klopi, zbira in prireja svoje mladirske zabave. Letos pa se je taka zabava že tako lepo priredila, da se mi zdi vredno, da izve o tej zabavi nekoliko tudi širša javnost. — Zbralo se je torej tudi letos nekoliko bistrejših dečkov, ki so na nekem tukajšnjem prostnem dvorišču pridno pripravljali oder in vse drugo, kar je bilo potrebno za prireditve zabave. Še prej pa so se naučili par primernih otroških iger, jedno v treh dejanjih in jedno jednodejansko, kateri so potem na zabavi jako dobro predstavljali.

Nabavili so si tudi orkester petih — mož, ki pa so bili, ako štejemo starost vseh petih, komaj 55 let stari. Vendar pa je ta minijturni orkester tako dobro rešil svojo nalogo, da so ga starejši udeleženci te zabave morali občudovati. Najlepše na vsej zabavi pa je bilo to, da so mladi narodnjaki nabrali o tej priliki 9 kron na korist naši prekornisti družbi, katero svoto so izročili svetoivanski podružnici.

Dokler imamo tako navdušeno in zavedno mladino, kakor so ti svetoivanski prireditelji otroške veselice, se nam pač ni treba bati za bodočnost našega naroda na tržaškem ozemlju.

Okrajni predstojnik na Barrieri se preseli dne 24. t. m. v ulico Farneto št. 44.

Razpisani službi v finančni stroki. V območju c. kr. finančnega ravnateljstva v Trstu je provizoričnim potom razpisana služba finančnega komisarja v IX. plačilnem razredu in finančnega koncipista v X. plačilnem razredu. Prošnje je uložiti v štirih tednih na predsedstvu c. k. finančnega ravnateljstva v Trstu.

Delavskemu podpornemu društvu sta še darovala gg. Josip Turk 2 K, Štefan Prele 2 K. — V izkazu, priobčenem v 186. št. »Edinosti«, naj se čita dr. Brnčić mesto Berneda.

Slavnost v Dolini. »Delavsko podp. društvo« nam javlja, da se korporativno in z društveno zastavo udeleži velike slavnosti, ki bo v Dolini dne 13. septembra.

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metodija je podarila gospa Jelisaava Košir za odhodnico iz Trsta 4 K.

Ker gospa odhaja z vso obitelji v Gradec, jej želimo mnogo sreče, ter naj ne zabi tudi tam biti tako vaeta rodoljubka in podpirateljica naše družbe.

Gospa Jelisaava Gulič nabrala v Dornbergu za bloke 6 K 20 st.

Bog ju živi!

Vojaško veteransko društvo za Trst in okolice bo imelo v nedeljo dne 23. avgusta zjutraj sv. mašo, popoldne pa veliki koncert na vrtu gospoda Benčiča ulica Scoglio št. 105.

Členi društva se pozivljajo, da pridejo

ob 7. uri zjutraj pred društvene prostore v ulici Tintore šte. 5. Od tu odkorakajo v veliko vojašnico po društveno zastavo in potem v cerkev sv. Antona novega.

Za koncert naj se zberejo udje se svojimi družinami ob 5. uri popoldne na rečenem vrtu. Vodstvo društva vabi najljubneje tudi znanee in prijatelje društvnikov.

Poziv. Odbor pevskega društva »Kolo« pozivlja vse sodelujoče člene, da se prihodnjo nedeljo popoldne gotovo udeleže skupne vaje in pogovora o prihodnjem društvenem koncertu, ki bo meseca oktobra, kakor tudi pogovora radi nastopanja na veseliceh raznih bratskih društev.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 17.9, ob 2. uri popoldne 23.7 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 758.3 — Danes plima ob 8.59 predp. in ob 7.32 oop.; oseka ob 2.22 predpoludne in ob 1.51 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske

× **Šoli družbe sv. Cirila in Metodija v Vabregi (v Istri)** je minister za bogodastje in nauk podelil pravico javnosti. Šola je enorazredna.

× **Obravnava v zagotovljenje užlt-nine za davčni okraj Podgrad** za leto 1904, eventuelno 1905 in 1906 se bo vršila dne 3. septembra ob 10. uri predpoludne v Podgradu pod predsedstvom c. k. finančnega kom sarja iz Pszina.

Poravnalna cena za eno leto za vino, vinski mošt in sadni mošt je določena z 11.300 K, za meso 1900 K, skupno torej 13.200 K.

Da se sklene dogovorno pogodba, mora priti na razpravo brezpogojno večina obrtnih obvezancev, ki se pa morajo dati tudi zastopati po drugih osebah, davši jim zakonito pooblastilo.

Vesti iz Koroške.

* **Nemško sovražvo proti slovenskemu jeziku.** V »Miru« čitamo: Gospod dr. Breje (preselivši se iz Ljubljane v Celovec) je bil pozvan pred sodišče, da poda neko izpoved kakor prič. Izpovedal je slovensko, a na tem se tako izpodtika imenovani list (»Freie Stimmen«), ki ima, kakor se vidi, svoje vohune tudi za zaprtimi durmi deželnega sodišča! Ko je bil dr. Breje zaslišan, bil je navzoč samo preiskovalni sodnik in zapisnikar.

Kdo je torej pisacem Dobernikovega glasila kar toplo sporočil, kako je dr. Breje izpovedal? Na to zahtevamo odgovor, ker nam ni mar, da bi morali »Freie Stimmen« priznavati kakor nekak »uradni« list c. kr. deželnega sodišča.

Drzni apadi nasprotnikov na slovenskega odvetnika pa morajo vsem Slovencev biti v glasn poziv, da se v vseh pravih stvareh obračajo za pomoč do slovenskega g. odvetnika! Ta velja izlasti narodnim zavodom, posojilnicam itd., a tudi vsem posameznikom! Čim bolje naši nasprotniki kriče tembolj tesno se združimo mi po gestu: »Svoji k svojim!«

Dekliška trgovska šola v Olomucu.

Dvorazredna deklška trgovska šola na zavodu gr. fa Pöttinga v Olomucu (Moravsko) prične s prihodnjim šolskim letom peto leto svojega delovanja. V prvih štirih letih so pohajale to šolo razun deklet čeških tudi dekleta drugih slovenskih narodnosti, katere so si, kar je dokazala skušnija, češčino kaj kmalu prisvojile ter dobro nspredovale. Radi tega si dovoljuje ravnateljstvo na to strokovno

šolo tudi v izven-čeških listih opozoriti ter jo roditeljem priporočiti. Šola ima pravo javnosti in nalogo izvežbati dekleta v vseh trgovskih vednostih, ki so potrebne za samostalne službe komptoaristinj, knjigovodnic itd. v pisarnah, trgovinah, komisijonarskih in in spediterskih zavodih, posojilnicah, bankah, pri pošti, telegrafu in drugod. Pa tudi za ona dekleta, ki še ne nameravajo stopiti v službo je šola praktično nadomestilo za druga višja učilišča po končani meščanski šoli, ker trgovska izobrazba, ki se morda in to po krivici in zmoti smatra za enostransko ima v sebi toliko vseobčnega in za bodoče gospodinjje potrebne znanja, da se četudi pustimo na strani one slučaje, ko postane potrebna za pridobivanje vsakdanjega kruha, dandanes vsestransko uvažuje in priznava.

V prvi letnik se sprejemajo ona dekleta ki so dovršila z dobrim vspehom meščansko šolo ali kakšno drugo šolo, ki je mej enakovredna. Šolnine se plača na leto 40 K v mesečnih obrokih, manj imovitim gojenkam se tudi zniža. Redni predmeti so: Krščanski nauk (brez klasičkacije), češčina, nemščina, računstvo, enostavno in složeno knjigovodstvo, češka in nemška korespondenca, trgovski nauk in menično pravo, zemljepis, krasopis ter nauk o spoznavi blaga. Izvanredni predmeti so: Ruščina, francoščina, češka in (Dalje na četrti strani.)

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK

Lastnik konsorcij lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcija lista »Edinost« v Trstu

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A.

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Instrtovan cenik brezplačno in franko.

TOVARNA POHIŠTVA

Rafael Italia

Velikansko skladišče in razstava

pohištva in tapetarij

TRST

ulica Malcanton štv. I. po zelo nizkih cenah.

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan) vpisane zadruga z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zjamčena, kajti les se osušil v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, modern sestav. Konkurenčne cene.

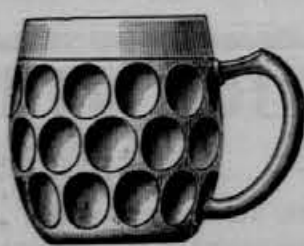
Album pohištva brezplačno

NAJVEČJI IZBOR VRČKOV ZA PIVO

se nahaja v dobro znani zalogi steklenin in porcelana

Jakob Hirsch, ul. Cavana 6 (nasproti škofijski palači)

TRST

Vzorec št. 4.

Vzorec št. 5.

Vzorec št. 2.

Posiljvatve na deželo se izvrše z največjo točnostjo in natančnostjo.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond **25.000.000 K.** Izplačane odškodnine: **75.000.000 K.**

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavarje posloplja in premičine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

—

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

nenška stenografija, pisanje s strojem, telovadba in vzgojevalstvo. Gojenke stanujejo lahko v mestu ali pa v penzionatu zavoda, ki ima velik vrt in je pripravljen za 150 gojenk. Vsa skrb ravnateljstva in učiteljskega zbora na zavodu se obrača na to, da bi šola z razumno in skrbno odgojo vzgajala narodu dobre žene in prave rodojubkinje brez hinavskega naslijeja, ki bi zapuščale zavod z narodnimi idejami in s popolnim znanjem dela, ki jih čaka v življenju. Istotako priporočamo za šoli odrasla dekleta višje dekliške in obrtno šole, na zavodu grofa Pöttinga, katere prospetne ravnateljstvo na zahvalo radovoljno pripravlja.

Za vpisovanje se je zglasiti tekom poletja, najpozneje pa do 16. septembra. Na vsa vprašanja odgovarja ravnateljstvo in prospekte radovoljno dopušča vsakomur kdor zahteva.

Ravnateljstvo na zavodu grofa Pöttinga v Olomoucu.

Naznanilo.

Podpisani naznanja cenj. občins'vu, da sem cene olja znižal in sicer prodajam:

Olje za luč . . . . . liter po	28	novč.
Jedilno olje . . . . . »	34	»
» » bolje . . . . . »	36	»
» » najlažeje II. . . . . »	40	»
» » » I. . . . . »	44	»
Namizno olje . . . . . »	48	»
» » bolje . . . . . »	52	»
» » iz Ženeve . . . . . »	48	»
» » iz Bar. . . . . »	48	»
» » iz Axa . . . . . »	60	»
» » iz Nice . . . . . »	68	»
Milo za kuhinjo . . . . . od	18—22	novč.
» » pranje . . . . . »	26—30	»

Velik izbor toiletnih mil, škroba, sveč, kisa, voščila, vž galie, sode in drugih potrebščin za perice.

Posilja tudi na deželo po pošti ali železnici od 5 klg. naprej.

V zmislu gesla: **Svoji k svojim!** se priporoča

IVAN MILLONIG
Trst, Trg Barriera vecchia št. 2.

Tovarna za cementne plošče
ANDREJ STOLFA
Trst - ulica dell'Industria št. 1. - Trst.

Cementne plošče umeđene od 25 in 33 cm, šestvogljalne plošče od 20 in 25 cm
po K z. — □ m.

Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

Gulielmo Brod & Co
poznana trdka s

POHIŠTVOM

najelegantnejše vrste
ZAJAMČENE KAKOVOSTI
po najnižjih cenah
Via S. Giovanni št. 14

TRST vogal Piazza S. Giovanni.
KATALOGI BREZPLAČNO IN GRATIS

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?
— Grem kupit par čevljev!
— Svetujem Vam, da greste v ulico Riborgo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno ter sprejema naročbe vsakovrstno obuvalo na debelo in drobno.

Lastnik: *Peter Rehar.*

Brzjavna poročila.

† Ernst graf Heyos-Sprinzenstein.
DUNAJ 21. (B.) Podpredsednik gosposke zbornice, tajni svetovalec Ernst graf Heyos-Sprinzenstein je umrl.

Nezgodni na železnici.

PARIZ 21. (B.) Sinoči je zopet navstal ogenj na pariški podzemski železnici, ker se je neka svinčena plošča jela topiti. Potniki so mirno zapustili voz.

PARIZ 21. (B.) Eden osebnih vlakov, došel iz Bresta, je po neprevidnosti strojevodje zašel ob enega odbijalnih stebrov na pariškem kolodvoru, da je več oseb, ki so bile že odprle vrata vsagona, odletelo na peron in se poškodovalo.

Svoji k svojim

Pavel Gastwirth

Trst, ulica Madonnina 3.
Zaloga pohištva, popolnih sob.
Dunaj—Trst.

Železno pohištvo, zrcala iz Belgije. — Podobe v izboru in tapetarija. — Ure, šivalni stroji za dom in obrt po najugodnejših cenah.

Šunka s kožo

po gld. 1.— brez kože 90 kr, suho meso 78 kr, klobasa 82 kr, prešičevi jezki 1 gld, goveji 1.20 gld, glavina brez kesti 45 kr, dunajske salame 80 kr, prave boljše 1 gld, iz šunka gld. 1.20, ogreke za mesec julij 1 gld. 95 kr, (vsak mesec 15 kr. dražje) velike klobase 20 kr. pošilja le dobre, pišeno blago od 5 klg. naprej proti povzetju

Janko Sirc, Kranj.

Alojzij Svagel

TRST - Ul. Farneto 8. - TRST

priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, najfinejše testenine po jako nizkih cenah, nadjale moko, žito, kavo, sladkon.

Razpošilja blago tudi na deželo bodisi na drobno ali debelo.

Cenike na zahtevo franco.

Križa na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 21. (B.) Cesar je vsprel včeraš ministerskega predsednika grofa Khuena Hedervaryja v posebni avdijeneji, ki je trajala okolo 1 ure. Tudi danes pride ministerski predsednik v avdijeneji. Nadalje bodo iz vrst parlamentariških oligarhov, katerih mnenje želi njegovo veličanstvo čuti, vsprejeti v avdijeneji: predsednik magnatske zbornice grof Czaky, predsednik zbornice poslancev, grof Aponyi in poslanca Karolyi in grof Julij Andrassy.

Dogodki na Balkanu.

PARIZ 21. (B.) »Gaulois« objavlja vabehe nekoliko vprašanj svojih poročevalcev glede na macedonsko stvar. Na turškem poslaništvu so izjavili, da položaj v Macedoniji ni z daleka tako resen (O ti Turki! Mari jih niso še poklali dovolj Bolgarov! Op. ured.), kakor se trdi. Na ministerstvu za zunanje stvari pa da so izjavili, da se je križa v Macedoniji zadnji čas jako vznemirjivo zasukala; vendar ne sodijo, da bi iz tega mogel navstati splošen požar. Dakler ostaneti v soglasju Avstro-Ogrska in Rusija, ni povoda za druge vlasti, da bi posegle vmes.

Rudolf Aleks. Varbinek

zaloga glasovirjev

najboljših tu- in inozemskih tovarn

Borzni trg št. 2 II. nadstropje

(nasproti sladčičarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnjemu plačilu, kakor tudi na obroke.

Konkurenčne cene

Urar F. Pertot Trst ulica delle Poste 1, vogal ul. Carantia. Prodaja srebrne ure od 3 gld. naprej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor stenskih ur, regolstojev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

30 malih stanevanj z eno sobo in 2 sobami in eno kukišo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v hišah Stolfa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I. nastr. od 1—2 in 5—7 pop.

ZALOGA USNJA

M. Madriz

Piazza Nuova 1 uhod ul. S. Caterina
TRST.

Velika zaloga vsakovrstnega usnja najboljših tu in inozemskih tovarn. Tovarna nadplafov ter vseh predmetov te stroke.

Ugodne cene.

Pri svetem Antonu Padovanskem.

Prva zaloga cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2. (za mestno hišo).

Dobi se bogata izbira pianet, daimatik, pluvial, humeral, roketov, kvadratov, kolarjev, Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diuraov in neštevilno nabožnih različno fino vezan h knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelhov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje krpov v vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlačne cerkve.

Zaloga sveč in čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih evetlie in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogocastju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala idr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Prodaja manifakturnega blaga

SALARINI

v ulici Ponte della Fabbra št. 2.
in podružnica
„Alla città di Londra“
ulica Poste nuove št. 3. (Brunerjeva hiša)

Izgotovljene obleke za moške, dečke in otroke. Moške obleke od 6.50 do 24 gld; za dečke od 4 do 12 gld. Jopiči i snovij od 3 do 8 gld. Hlače iz snovij od 2—4 gld. ravno take iz najfinejše volne od 4.50 do 8 gld. Velik izbor finih površnikov v barvah od 8 do 24 gld. Volnene obleke za otroke od 3—12 let od 2.50 do 9 gld; isti iz platna od 1 do 5 gld. Haveloki (Loden) za moške, dečke in otroke po zelo zmernih cenah Hlače od moškihina za delavce (iz lastne predilnice v Korminu). Močne srajce lastnega izdelka po 1.20 gld. Zaloga jopičev Orleans, platna, črna in barvanega satena za pisarniško osobje.

Bogat izbor snovij za moške obleke toli na meter koli za naročbe po meri, koje se izvrše v slučaju potrebe v 24 urah.

Ženitna ponudba.

Mal trgovec v mestu bi vzel v zakon žensko od 30—40 let, samico ali vdovo (eventuelno tudi z 1 otrokom). Zahteva se pridnost in nekaj malega dote. Naslov se izve v našem uredništvu.

Jvan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvo v Trstu in okolici kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in drugih vrst iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Uprava dvorca (vile) »Pompejana« na Katinari posojuje na zahtevo proti mali dnevni odškodnini svoje tri poljedelske stroje (t. j. mlatilnico, čistilnico in trijer) za mlatenje in čiščenje pšenice, ječmena, rži, ovsu, ajde itd.

Več se izve pri upravi zgoraj omenjene vile.

Narodni brusar

prporoča tržaškim in zunajnim Slovonom svojo brušalnico nahajajočo se v ulici Belvedere št. 25. (pri tlebi) v koji izvršuje vsa v to obrt spadajoča dela tudi najfinejša kakor: brušenje brivnih brtev, vsakovrstnih nožev, skarij itd. ter sprejema v popravilo dežnike in solčnike. Točna postrežba in zmerno cene. Udan Filip Kaute, prvi slovenski brusarski obrtnik v Trstu.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Špitalske ulice šte. 2.

<p>Poinovplačani akcijski kapital K 1,000,000</p> <p>Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.</p> <p>Promese izdaja k vsakemu krebzanju.</p>	<p>Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.</p> <p>Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavčlje.</p> <p>Eskompt in inkasso menic.</p>	<p>Daje predujme na vred. papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.</p> <p>Borza naročila.</p>
---	--	--

Podružnica v Spljetu (Dalmacija)
Denarne vloge vsprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga.
Promet s čeki in nakaznicami.